

– 2025 –

Verksamhetsberättelse

F S K

Omslagsbild: Från samtal på Litteraturmässan i Stockholm. Hannah Ohlén, Mathias Wåg, Birgitta Wallin, Jonatan Habib Engqvist och Olga Ruin.

Foto, där inte annat anges: Siri Reuterstrand

Föreningens syfte

FSK arbetar för att tillvarata våra medlemmars intressen genom att:

- vara en opinionsbildande kraft när det gäller att försvara kulturtidskrifternas särställning och genom lobbyarbetet för att förbättra deras villkor.
- föra medlemstidskrifters talan vid kontakter med myndigheter och organisationer, samt eftersträva rollen som remissinstans i för kulturtidskrifternas angelägna frågor att bevaka medlemmarnas upphovsrättsliga intressen och vid behov agera som rådgivande part.
- att representera medlemstidskrifterna som kollektiv i internationella frågor.
- att främja svenska kulturtidskrifters spridning i såväl fysiska exemplar som i digital form.
- att utgöra en kunskapsbank kring allt som rör våra medlemmar och att sprida denna kunskap efter bästa förmåga.

FÖRENINGEN FÖR SVERIGES KULTURTIDSKRIFTER (org. nr 897001–5882) har som främsta uppgift att vara en samordnande kraft för de svenska kulturtidskrifterna. Dessa tidskrifter utgör en viktig del av det demokratiska samtalet och idédebatten i vårt land. De bildar tillsammans en enorm kunskapsbank och mycket av det som skrivs i dem om kultur- och samhällsfrågor får starkt inflytande långt utanför de egna sidorna.

FSK ARBETAR FÖR ATT synliggöra kulturtidskrifterna för en bredare målgrupp såväl nationellt som internationellt. Vi för i olika sammanhang kulturtidskrifternas talan gentemot beslutsfattare, kommunicerar resultat av samtal samt sammanställer och distribuerar information som rör kulturtidskrifternas villkor och fortsatta arbete. Som intresseförening ser vi också omvärldsbevakning som en viktig del av vår uppgift. Vi bevakar såväl den tekniska som den politiska utveckling som starkt påverkar våra medlemmar.

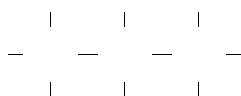
VI HADE UNDER ÅRET 74 betalande medlemstidskrifter med mycket varierande ämnesinriktning och storlek. Allt från ekonomiskt framgångsrika, med förhållandevis stora upplagor, till mindre publi-

kationer som drivs helt med ideella krafter. Ändå har dessa medlemmar många gemensamma intressen och problem. För FSK är det självklart att värna om såväl de stora som de mindre tidskrifterna och vi arbetar även för att underlätta tillväxten av nya tidskrifter. Det grundas ständigt tidskrifter inom de mest skilda ämnesområden och även dessa vill vi stötta. Det är ofta i kulturtidskrifter som diskussioner börjar och mest intensivt drivs, kunskap skapas, nya skribenter skolas och etablerade röster kan utveckla sitt formspråk.

KULTURTIDSKRIFTERNAS ARBETE ifrågasätts ständigt och behovet av en samordnande kraft som för deras talan är fortsatt stort. Genom digitaliseringen har offentligheten genomgått snabba och omfattande förändringar, och många aktörer försöker hitta nya vägar för tidskriftsformatet för att nå läsare. Det talas ofta om nödvändigheten i att tidskrifterna ska anpassa sig efter den digitala offentlighetens kommunikationskrav. Dock ställer en sådan anpassning inte bara höga krav på produktions- och driftskostnader som ofta ligger utanför de flesta kulturtidskrifters budgetramar, utan kommer också med krav på genomgripande förändring i tidskrifternas roll och tillväg-

gångssätt. Kulturtidskriftens roll har alltid varit att bidra till det långsammare och långsiktiga offentliga samtalet. Att verka digitalt är resurskrävande inte bara i fråga om teknisk kompetens och drift utan också i fråga om den mängd innehåll som produceras. Många tidskrifter som publiceras online stöter liksom den tryckta kulturtidskriften på problem med att nå fram till läsare, eftersom digital distribution och synlighet är beroende av algoritmer som reagerar på mängden innehåll, plockar upp värdeord och prioriterar publiceringar utifrån hur stora summor de kan lägga på annonskostnader. Utöver nätbaserade texter publicerar en del tidskrifter sig också i podcast-format samt med rörlig bild. Viktiga frågor för framtiden är var gränslinjen för vad en tidskrift egentligen är ska gå, hur det digitala ska kunna generera intäkter samt hur man kan värna tidskriftens modus när den tekniska utvecklingen ställer krav som i flera avseenden inte gifter sig med tidskriftsformatets traditionella roll och tillvägagångssätt.

INOM FSK DISKUTERAR vi ständigt kring tidskrifternas villkor och utveckling. Att samla erfarenheter, sprida dem och bevaka vår omvärld är en av våra viktigaste uppgifter.

Organisation

Antal medlemmar

FSK har under året organiserat 74 av landets kulturtidskrifter. Bland dessa finns såväl välkända och uppmärksammade som mindre specialtidskrifter med små upplagor. En aktuell översikt över FSK:s medlemmar finns på föreningens hemsida fsk.net samt på vår sajt kulturtidskrifter.se.

Styrelse och kansli

Styrelsen bestod under verksamhetsåret 2025 av: Alexander Svedberg, ordförande (20TAL), Anders Bräck, kassör (Pequod/Mediaverkstaden Skåne/Tidskriftsbutiken), Andreas Engström (Critical point/Kokpunkten) Hannah Ohlén (OEI), Siri Reuterstrand (Alba.nu), Carolina Söderholm (Konstperspektiv) och Jenni Sandström (Respons). Suppleanter: Ann Ighe (Ord & Bild) och Elin Persson (Provins). Föreningsrevisor har under året varit Johan Lindgren (Fronesis). Valberedning: Maria Felle och Lars Lovén.

FSK HAR INGET FAST KONTOR, men har sin postadress och sitt säte på Södra Förstads-gatan i Malmö, där Mediaverkstaden Skåne och Tidskriftsbutiken också finns. Vi har ingen anställd kanslist. Föreningens löpande arbete sköts av styrelsen.

Möten

Styrelsens möten under året: 15 januari (digitalt), 7 februari (digitalt), 2 april (digitalt), 13 april i samband med årsmötet, 23 maj (digitalt), 11 juni (digitalt), 5 september (digitalt), 3 oktober (digitalt) och 19 december (digitalt).

Förutom dessa möten träffades styrelsen under mer informella former i samband med Bokmässan i Göteborg, Litteraturmässan i Stockholm och utdelningen av Årets kulturtidskriftspris i oktober. Delar av styrelsen träffades också vid redaktörsträffarna om kritik i FSK:s regi.

Årsmötet hölls 13 april i Stockholm, på tidskriften 20TAL:s redaktion. Styrelsen håller förutom möten kontinuerligt kontakt via mejl.

Styrelsen och delar av den har också medverkat under ej protokollförda möten med representanter för Nätverkstan kulturtidskrifter och med representanter för tidskriftsföreningar i Norge och Finland kring olika typer av samarbetsprojekt. Vi har också regelbunden kontakt med såväl Tidskriftsverkstan (tidigare med tillägget i Väst), Tidskriftsbutiken och Mediaverkstaden i Malmö.

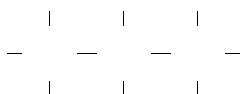
Mejl med olika typer av information och frågor har gått ut under året. Det kan t ex handla om påminnelser om ansökningstider för bidrag samt frågor till medlemmarna angående gemensamma angelägenheter. För extern kommunikation arbetar FSK både med in-house-strategier och presskommunikation samt genom kommersiella strategier som annonsering. Under 2025 arbetade FSK med att mer aktivt kommunicera föreningens arbete via Instagram, i samband med samtal på Bokmässan och utdelningen av priset till Årets kulturtidskrift. Föreningen har också en Facebooksida där information om vårt arbete publiceras löpande. FSK har en egen sida på nätet under domänen www.fsk.net samt sajten www.kulturtidskrifter.se som samlar våra medlemmars rss-flöden. På hemsidan finns kontaktinformation till olika ledamöter samt till föreningens kanslimejl.

Under 2025 formgav FSK en annons för Biblioteksbladet som trycktes i god tid innan Bokmässan. Vi formgav också en pamflett med information om priset till Årets kulturtidskrift som både mejlades ut och delades ut i olika sammanhang. Inför utdelningen av Årets kulturtidskriftspris arbetade styrelsen med presskontakter, vilket resulterade i ett pressmeddelande från TT (2025-09-25), där priset ramades in med 2025 års diskussion om Kulturrådets stöd och kulturtidskrifternas situation. Dagens Nyheter publicerade också en artikel inför utdelningen av priset där redaktionen lyfte fram priset och listade sina favoriter bland kulturtidskrifterna (2025-10-24) samt en artikel om årets vinnare (2025-10-25). Medlemmar i FSK:s redaktion blev också tillfrågade om läget för kulturtidskrifterna och Kulturrådets budget i Svensk Bokhandel (2025-05-13). FSK anordnade och deltog också i offentliga samtal på Bokmässan och Litteraturmässan.

Kommunikation och synlighet

FSK har olika strategier för intern och extern kommunikation. Kontakten med medlemmar sköts i första hand via mail och sociala medier, men under 2025 har också enskilda möten med medlemstidskrifter genomförts efter förfrågan från medlemmar.

Årets verksamhet

Samarbeten

Till våra rutiner hör regelbunden kontakt med Nätverkstan Kulturtidskrifter. FSK:s mest omfattande samarbeten sker i samband med Bokmässan i Göteborg och det nordiska nätverket, men även vad gäller kunskapandet kring tidskrifterna och deras villkor. Vi har också ett gemensamt engagemang i det nordiska samarbetet, där Nätverkstan sköter mycket kring det administrativa. Tidskriftsverkstan (tidigare med tillägget i Väst), Tidskriftsbutiken och Mediaverkstaden Malmö är också självklara samarbets- och samtalspartners. Tidskriftsbutiken är speciellt viktiga vid arbetet med korandet av årets kulturtidskrift, då juryn får beställa hem tidskrifter via dem. Föreningen har också täta kontakter med våra nordiska systerorganisationer.

Våra projekt – grundförutsättningarna

Inför 2025 formulerade vi ett antal återkommande nya projekt som vi sökte stöd för hos Kulturrådet. Föreningens ekonomi vilar tungt på de anslag vi får från Kulturrådet. Övriga inkomster är medlemsavgifter samt sponsring av kulturtidskriftspriset från Samfundet De Nio. I en större övergripande ansökan till Kulturrådet angavs följande delprojekt:

- Kulturtidskriftspriset 2025.
- Upprustning av FSK:s hemsida (och vår närvaro på nätet).
- Seminarier kring kritikens roll + en publikation med texter kring denna.
- Det nordiska samarbetet och det nordiska tidskriftspriset
- Bok- & biblioteksmässan 2025 inklusive en medlemsträff.

Utöver dessa projekt angav vi i ansökan att det under året ofta dyker upp möjligheter till andra samarbeten, och att vi därför inte kan förutse alla de behov som dyker upp under året.

Totalt sökte vi för detta 541.350 kronor och beviljades 300.000, vilket innebar att några av punkterna fick prioriteras ner. Detta innebar en sänkning från 2024 års nivå på 330.000.

Som en del av finansieringen för den Nordisk-baltiska redaktörsträffen i Gö-

Delar av Hjärnstorms redaktion tog emot priset som årets kulturtidskrift..

teborg sökte vi också 150.000 kronor från Västra Götalandsregionen. Ansökan beviljades.

Under början av 2025 gjorde FSK en ansökan till Kulturrådets stöd för läs- och litteraturfrämjande insatser. Ansökan gällde projektet *Kritiken och samtiden* om kritiken som kunskapsform och dess plats, roll och betydelse i den nya offentligheten. Projektets fokus låg på kulturtidskrifternas möjligheter att främja det kritiska samtalet i en tid då kritiken får allt mindre utrymme. Vi sökte 60.000 kr men fick avslag.

Våra projekt – vad vi gjort

Kulturtidskriftspriset 2025

Årets kulturtidskriftspris är instiftat av Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter (FSK) och har delats ut sedan 1996. De nominerade tidskrifterna offentliggörs sedan flera år tillbaka i Aftonbladet monter på Bokmässan i Göteborg, vilket i år gjordes av FSK:s ordförande Alexander Svedberg och juryns ordförande Petra Werner. I samband med att nomineringarna offentliggjordes gick TT ut med ett pressmeddelande om priset. Inför årets Bokmässan formgav FSK även en pamflett om priset och dess historia, som fanns tillgänglig i Nätverkstans monter på Bokmässan.

Det 30:e priset delades enligt en numer mångårig tradition ut vid en ceremoni på Rönnells Antikvariat i Stockholm. I år arrangerades utdelningen den 25 oktober.

Dagens program inleddes med förmingel innan FSK:s ledamot Hannah Ohlén presenterade punkterna. FSK:s nya ordförande Alexander Svedberg presenterade sedan kort priset, dess historia och varför FSK anser att det är viktigt att fortsätta dela ut det. Därefter framförde konstnären Birt Berglund ett ljud- och performanceverk som han skrivit särskilt för prisutdelningen, där han använde exemplar av årets fem nominerade tidskrifter för att skapa musik.

Birt Berglund gjorde musik av de nominerade tidskrifterna.

Årets jury, som i år bestod av kulturskapare från Stockholm, fick sedan svara på frågor om hur arbetet med årets nomineringar hade gått till. Jurymedlemmar var Torbjörn Elensky, Petra Werner (ordförande), Masha Taavoniku och Per Hasselberg. Amer Sarsour ingick till en början i juryarbetet men hoppade av i förtid av privata skäl. Efter ett samtal med årets nominerade tidskrifter offentliggjorde Jonas Ellerström från Samfundet De Nio vinnaren. Vinnare av Årets kul- >>

En belarusisk journalist delade erfarenheter kring The situation for writers and journalists in Belarus today på den Nordisk-baltiska redaktörsträffen i Göteborg.

turtidskrift 2025 blev Hjärnstorm som tilldelades prissumman på 50.000 kr samt ett konstverk av Pierre Sandgren. Årets övriga nominerade var NON, Respons, Tydningen och Nutida musik.

Inför utdelningen av årets pris genomförde FSK några kommunikationsinsatser som resulterade i att Dagens Nyheter uppmärksammade både priset och de svenska kulturtidskrifterna i en redaktionell text publicerad den 25 oktober. Dagens Nyheter fick därtill ensamrätt på att offentliggöra årets vinnare mot embargo, och texten publicerades strax efter tillkännagivandet av årets vinnare den 25 oktober.

Uppföljning av politikersamtalet

En dialog kring ett uppföljande samtal med de mandatstarka kulturpolitikerna har fortsatt. FSK har erbjudit sig att arrangera såväl ett fysiskt som ett digitalt samtal, men hittills har det varit svårt att hitta datum som fungerat. I samband med att Kulturutskottet bytt ledamöter, har nya försök inletts. Eftersom det är valår 2026 finner vi det extra viktigt att fortsätta dialogen och få till ett samtal så snart som möjligt.

Utveckling av FSK:s kommunikationsstrategier på nätet

Inför och efter Bokmässan 2025 och utdelningen av priset till Årets kulturtidskrift arbetade FSK med att kommunicera mer via vårt Instagramkonto. Utöver arbete med att i inlägg och story-format kommunicera vårt arbete – och sprida information som är viktig i vårt arbete att opinionsbilda kring kulturtidskrifternas roll – har vi följt alla kulturtidskrifter och

andra intresseorganisationer som är aktiva på plattformen för att i ännu större utsträckning synliggöra vårt arbete.

Den upprustning av hemsidan som FSK under flera år har planerat har till följd av brist på medel fått skjutas på framtiden. Under hela året fortsatte som vanligt arbetet med sajten Kulturtidskrifter. Se där föreningens samtliga medlemmar finns representerade. Sidan visar rss-flöden från de medlemmar som har ett sådant. Samtliga medlemstidskrifter visas upp med individuella presentationssidor som innehåller kontaktuppgifter och anvisningar om hur man gör om man vill prenumerera. Även här krävs en del förbättringar för att informationen på sidan kontinuerligt ska hållas uppdaterad och det finns arbete att göra med den metadata som förbättrar sidans sökresultat. Utöver arbetet med Instagram har vi på olika sätt använt Facebook för att tipsa och informera våra medlemmar samt andra intresseorganisationer.

Det nordiska tidskriftsnätverket och det nordiska tidskriftspriset

Grunden för det nordiska nätverket är NKTF (Nordisk kulturtidskriftsförening) som i nuläget består av fyra nationella föreningar. Som vanligt har vi under året hållit kontakt med våra systerorganisationer i Norge och Finland. I dagsläget är det dessa två nordiska länder som, förutom Sverige, har etablerade föreningar. Norge har sin motsvarighet till FSK i Tidsskriftforeningen och Tekstallmenningen, som med säte i Bergen servar tidskrifter och småförlag ungefär som Nätverkstan kulturtidskrifter i Sverige. I Finland finns två föreningar, Tidskriftscentralen

för svenskspråkiga tidskrifter och Kultti som främst organiserar de finskspråkiga. Vårt nordiska nätverk har numer också ytterligare en finländsk kontakt i Förbundsarenans tidskriftsombud, som arbetar med synliggörande och kompetensutveckling för finlandssvenska tidskrifter. I Danmark finns inte längre någon nationell förening och på Island har det endast funnits ett mer löst organiserat nätverk. Sedan 2024 ingår även representanter från de baltiska staterna och Belarus i nätverket. Nätverket hade flera träffar under året, främst digitala, och kontinuerlig mejlkontakt. Det som främst upptog agendan var planeringen inför den Nordsik-baltiska redaktörsträffen.

Glädjande återupptogs också den lite haltande traditionen att utse årets Nordiska kulturtidskrift. Till det priset nomineras vinnarna i de nationella tidskriftstävlingarna. 2025 deltog fem tidskrifter. Det var Arkitektur, Norge, Historiallinen Aikakauskirja, Finland, Ny Tid, Finland, Nya Argus, Finland och Expo, Sverige. Jury var Jenny Högström, författare och journalist (SE), Mikaela Groop, redaktionschef, journalist, tidskriften Martha (FI), Trond Haugen, forskningsbibliotekarie, litteraturkritiker, Nasjonalbiblioteket (NO). Samordnare för priset var Kim Malmberg, Förbundsarenan, Finland. Vinnare blev svenska Expo.

Anna Fröjd, Expo, tog emot priset för Årets nordiska kulturtidskrift. Foto: Kim Malmberg

The Nordic Baltic Conference for Cultural Journals

20-21 november 2025 hölls The Nordic Baltic Conference for Cultural Journals i Göteborg. FSK:s ledamot Hannah Ohlén agerade konferencier och FSK:s ledamot Siri Reuterstrand medverkade i ett samtal och i utdelningen av Årets nordiska kulturtidskriftspris. Deltog gjorde ett åttiototal personer – redaktörer, tidskriftsföreningar och skribenter från Norden, Baltikum och Belarus för att utbyta kunskap och erfarenheter. Inbjudan gick ut via nätverkets samordnares olika kanaler. Förutom

tidskrifter bjöds även organisationer och myndigheter med anknytning till kulturtidskriftsfältet in.

Konferensen hade fokus såväl på praktiskt arbete med tidskriftsproduktion som på den omvärld som påverkar verksamheten, där frågor om hot, hat mot journalister och yttrandefrihet är aktuella.

Programmet omfattade elva programpunkter samt fyra workshops och rundabordssamtal, med paneldeltagare från Sverige, Norge, Finland, Litauen och Belarus. Konferensdeltagarna kom från Sverige, Norge, Finland, Danmark, Island, Litauen och Belarus. Kulturtidskrifternas möjligheter och utmaningar diskuterades i programpunkter som "Navigating value and relevance for today's cultural journals", "Making qualitative essays possible through regional funding", "The multifaceted role of the editor" och "How can we bring more Sámi art and voices into the public sphere?". I rundabordssamtal behandlades frågorna "How can magazines strengthen democracy?" och "What are the challenges to freedom of expression?", "Sustainable digitalization" diskuterades, med fokus på både innehåll och långsiktig överlevnad.

Internationella perspektiv lyftes genom läsningar och samtal om den pågående situationen i Gaza genom "Texts from Gaza, Palestine – Readings and Discussion". En belarusisk journalist delade erfarenheter kring "The situation for writers and journalists in Belarus today". Det europeiska nätverket Eurozine presenterade sina tankar om en nordisk etablering genom Eurozine Nordic.

Den baltiska närvaron bidrog med ytterligare bredd och nya perspektiv. Språkfrågan stod också i fokus, med diskussioner om hur vi bättre kan ta del av varandras konstnärliga innehåll. Detta förklarades i "Reading, publishing and exchanging texts in other languages", med målet att stärka kreativa utbyten.

Cecilia Grönberg och Jonas J. Magnusson pratade Finansieringsformer och publiceringsstrategier med Ann Ighe och Rojin Petrow.

Samtal på Yttrandefrihetstorget under Bokmässan. Hannah Ohlen, Agri Ismail och Mathias Wåg.

Ytterligare en workshop om konstnärligt samarbete hölls genom en presentation av The Arts and Culture Magazine Publishers Forum (ACMPF).

Konferensen rundades av med en gemensam reflektion och avslutades sedan med läsning av den göteborgske poeten Ulf Karl Olov Nilsson (UKON).

2025 års nordisk-baltiska konferens arrangerades med stöd av Svenska Akademien, Kulturrådet, Västra Götalandsregionen, Nordisk kulturfond, norska Pressens faglitterära fond och Letterstedtska föreningen.

Arbetet med det nordiska nätverkandet pågår kontinuerligt och nu planeras för ytterligare en träff, i april 2027 som förhoppningsvis kommer att hållas i Vilnius.

Bokmässan i Göteborg

FSK var representerade på Bokmässan i egenskap av arrangör, i andras panel-samtal samt genom de trycksaker som vi tog fram inför årets mässa. Nätverkstan kulturtidskrifter arrangerade kulturtidskriftsmontern och vi hjälpte som vanligt till med att sprida ordet bland våra medlemmar, som utan kostnad får visa upp och få sina tidskrifter sålda i montern. FSK bistod även ekonomiskt till det traditionella tidskriftsminglet, som i år anordnades på Skeppsbron 4 (gamla Kinesiska muren). Under kvällen presenteras årets mottagare av Västra Götalandsregionens essästöd och efter minglet inleddes Gläntas årliga fest.

FSK var egen arrangör för två samtal under Bokmässan i Göteborg: ett på Yttrandefrihetstorget med rubriken "Vad kostar det fria ordet". FSK:s ledamot Hannah Ohlén modererade en panel bestående

av Mathias Wåg (Bang) och Agri Ismail (Glänta). I Aftonbladets/Nätverkstans monter ledde Ann Ighe (Ord & Bild/FSK) samtalet "Finansieringsformer och publiceringsstrategier", med en panel bestående av Rojin Petrow (Galago) samt Cecilia Grönberg och Jonas J. Magnusson (OEI). FSK:s ordförande Alexander Svedberg deltog i samtalet "Kulturtidskrifternas betydelse för det kulturkritiska samtalet" på Författarförbundets scen. Samtalet modererades av Författarförbundets litteraturpolitiska sekreterare Ludvig Berggren och panelen i övrigt bestod av kulturtidskriftens ordförande Mats Berglund (MP) samt Aftonbladets redaktör Ulrika Stahre. Alexander Svedberg och juryens ordförande Petra Werner tillkännagav också de nominerade till Årets kulturtidskrift i Aftonbladets monter.

Litteraturmässan i Stockholm

FSK var en aktiv aktör i samband med Litteraturmässan i Stockholm, där vi både anordnade tidskriftsmingel och deltog med en programpunkt. Fredagen den 10/4 samarrangerade FSK ett tidskriftsmingel i Författarförbundets lokaler tillsammans med Nätverkstan Kulturtidskrifter. Medlemmar i FSK samt andra som är engagerade i kulturtidskriftsvärlden träffades för mingel och samtal. Lördagen den 11/4 anordnade FSK ett scensamtal med rubriken "Framtidens kulturtidskrift" som kretsade kring frågan om armlängds avstånd inom kulturen, om kulturstödsfunktionen och samarbeten framåt. Detta arrangerades på Nätverkstans scen i Fojajé 3 på Kulturhuset Stadsteatern. Samtalet pågick 16.00–16.30 och medverkade gjorde Birgitta Wallin (Karavan), Jonathan Habib Engqvist >>

Från det litteraturpolitiska toppmötet dagen före Bokmässan. Temat var litteratur och tech.

(Ord&Bild), Olga Ruin (FLM) och Mathias Wåg (Brand). Hannah Ohlén från FSK:s styrelse modererade.

Litteraturpolitiskt toppmöte

Dagen före bokmässan hölls för fjärde gången ett litteraturpolitiskt toppmöte, arrangerat av Bokmässan i Göteborg med ekonomiskt stöd av Västra Götalandsregionen. På toppmötet träffas politiker, forskare, organisationer och branschföreträdare och diskuterar aktuella frågor. Rubriken var denna gång "Litteratur och tech". Såväl litteraturens innehåll som dess omgivande infrastruktur påverkas starkt av den snabba utveckling som pågår. Det kommer att krävas nya kunskaper och nya regler för att vi på ett bra sätt ska kunna hantera det som ligger framför oss. Följande ämnen var uppe på agendan under dagen:

- Teknikskiftet och litteraturen – generativ AI, digitalisering och förändrade läsvanor
- Upphovsrätt och ersättningsmodeller – vem äger och får ersättning för det litterära innehållet i en AI-tid?
- Litteraturens infrastruktur – bokhandels och bibliotekens framtida roll
- Internationella perspektiv – lärdomar från Québecs kulturpolitik
- Marknadens dynamik – ljudbokens utveckling, plattformarnas dominans och Spotifys inträde
- Demokrati och mångfald – litteraturen som grundsten för yttrandefrihet och samhällsdebatt

På scenen syntes bl a ekonomihistorikern Rasmus Fleischer, kulturstrategen

och författaren Paulina Modlitba, Helena Gustafsson från Storytel, Maria Hamfors från Svenska Bokhandlareföreningen, Silvia Ernhagen från Svensk Biblioteksförening, forskaren Carl Heath (RISE) samt representanterna Karine Vachon och Ingrid Boussaroque från Québecs förläggarförening ANEL samt internationella avdelning i London. Internationella perspektiv lyfts också bland annat av Molly Wright Steenson, VD för American Swedish Institute i Minneapolis. Från FSK deltog Siri Reuterstrand.

Kritikprojektet

En bakgrund: Kritiken är ett av de områden där kulturtidskrifterna spelar en mycket stor roll. En roll som ständigt väx-

er. Det är ett faktum att kritiken alltmer försvunnit från dagspressens kultursidor och public service. Glappet mellan den nyhetsförmedling som premieras av såväl mediestöd som den allt mer växande klickekonomin och den mer eftertänk-samma typ av texter som krävs för att utveckla och spegla våra konstområden har blivit större. Vi ser därför ett stort behov av att diskutera nya former och ekonomier för en framtida offentlig kritik. Vi vill också titta närmare på den kritik som faktiskt produceras här och nu och hur den eventuellt kan utvecklas. Därför har vi i ett antal träffar börjat mötas med ett flertal tidskrifter för att prata om hur de arbetar med och ser på kritiken. Vi har kallat projektet *Kritiken och samtiden*. Inom FSK:s ramar har vi börjat analysera kritiken plats, roll, former och betydelse och de utmaningar den står inför för att på så vis bidra till en fortsatt, rentav intensifierad kritisk offentlighet inom kulturkritik och idédebatt. Tanken är att dessa träffar ska vara en pågående mötesplats för samtal om kritik i bred bemärkelse. Redaktörerna som deltagit har fått tillfälle att lära av varandra och på så vis tillsammans utveckla kritikområdet. Träffarna har hållits i ett workshopformat och till varje träff har en extern föreläsare bjudits in.

Sedan vi inledde kritikprojektet under våren 2023 har FSK hittills genomfört sex träffar. Vi har strävat efter att arrangera kritikträffarna på olika platser för att nå ut till våra medlemmar i olika delar av landet. Hittills har träffarna ägt rum i Malmö, Visby, Göteborg, samt tre gånger i Stockholm i anslutning till utdelningen av årets kulturtidskriftspris. Varje träff har haft olika teman, som synat kritiken ur olika

Kritikträff i Göteborg med texter på temat "rummets kritik". Foto: Carolina Söderholm.

perspektiv. Det har handlat om kritikens nya former och medier, såsom live-kritik och poddar. Vi har diskuterat musikkritikens villkor och uttryck, och vad övriga fält kan lära av den. I Visby samarbetade vi med Östersjöns författar- och översättarcentrum, och där var temat just översättningskritik.

År 2025 genomförde vi två kritikträffar, arrangerade av Andreas Engström och Carolina Söderholm från FSK:s styrelse. Den första ägde rum 28 maj på Litteraturhuset i Göteborg. Temat tog sin utgångspunkt i rummets kritik, från det offentliga stadsrummet till musikens, litteraturens och konstens rum. Inbjuden föreläsare var

Catharina Thörn, verksam vid Institutionen för Kulturvetenskaper vid Göteborgs universitet, som har forskat och skrivit om stadsutveckling, offentlighet, makt och motstånd. De tidskrifter som deltog i träffen var Alba, Arche, Arkitektur, Lira, Ord & Bild, Paletten och Respons. Till varje kritikträff väljer deltagarna ut var sin kritisk text som publicerats i deras respektive tidskrift, och får sedan i uppdrag att kort presentera en annan tidskrifts text, följt av ett textseminarium. Träffen avslutades med gemensam lunch.

Den andra träffen ägde rum 25 oktober på Rönnells antikvariat i Stockholm. Temat var denna gång konstnärligt verk-

samma skriver kritik om det kulturområde de själva är utövare inom. Vilka möjligheter, frågor och utmaningar uppstår när konstnären, författaren, regissören eller musikern ikläder sig kritikerrollen? Inbjudna föreläsare var Leif Mattsson och Susanna Slöör, redaktörer för tidskriften Omkonst, som har mottot konstnärer skriver om konst. Medverkade gjorde representanter för tidskrifterna Alba, FLM, Konsten.net, Liberal Debatt, Ord & Bild, Teatertidningen, Tidig musik och Utställningskritik. Efter gemensam lunch fortsatte dagen på Rönnells med utdelningen av årets kulturtidskriftspris.

Vår övriga verksamhet

Som framgår av verksamhetsberättelsen är Föreningen för Sveriges kulturtidskrifters övergripande syfte att vara en samlad röst för kulturtidskrifterna. Det innebär att vi håller kontakt med makt-havare, samordnar initiativ, sprider information och verkar opinionsbildande. FSK anordnade i februari med anledning av det sänkta produktionsstödet till svenska kulturtidskrifter från Kulturrådet en akut redaktörsträff på Hägerstensåsen, där ett tjugotal redaktörer samlades för att diskutera och utbyta erfarenheter och möjliga vägar framåt. De frågor som lyftes under kvällen kom senare att ligga till grund för de samtal som vi arrangerade under Stockholms litteraturmessa och Bokmässan 2025.

Under året har även flera medlemmar i FSK:s styrelse uttalat sig om det sänkta stödet. I samband med att Svensk Bokhandel uppmärksammade kulturtidskrifternas ekonomiska situation den 13 maj 2025 uttalade sig FSK:s styrelseledamot Elin Persson, i egenskap av redaktör för tidskriften Provins, om vikten av kulturtidskrifternas arbete gentemot dagspress: "Dagstidningarna skriver om det på ett annat sätt. Vi vill ha det norrländska perspektivet. Fördjupande

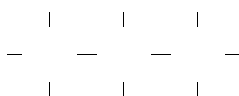
texter som tar tid att läsa och som är kritiskt belysande. Som inte bara genererar snabba klick." FSK:s ordförande Alexander Svedberg intervjuades också, och liksom Persson lyfte han fram vad resultatet av till synes små sänkningar i stödnivåer bli för tidskrifternas arbete: "För det är ju nedslående att det talas om ökad läsning och ett ökat intresse bland yngre för poesi, och så blir de statliga anslagen till kulturtidskrifterna mindre." Vidare också vikten av att kommunicera effekten av dessa sänkningar med beslutsfattare. Vad som blivit än mer tydligt i FSK:s arbete under 2025 är nämligen att många politiska beslutsfattare inte helt känner till de premisser som kulturtidskrifterna arbetar utifrån.

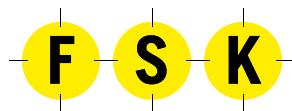
Under året har FSK också haft enskilda möten med medlemstidskrifter samt Nätverkstan för att diskutera kommunikationsstrategier och nya sätt att betona vikten av kulturtidskriftens roll i en snabbt skiftande offentlighet. Porto- och distributionsfrågor är fortsatt centrala frågor för våra medlemmar och har förekommit i flera av de samtal som FSK har anordnat och deltagit i under 2025. Det blir allt svårare för den svenska kulturtidskriften att nå ut, och som enskild

lösning betraktad kommer digitalisering också med problemställningar som ifrågasätter grunden av kulturtidskriftens format och modus (se den inledande texten i verksamhetsberättelsen). I samtalet med kulturutskottets ordförande Mats Berglund på Bokmässan lade han fram idén om en separat bidragsform för distributionsstöd som gäller kulturtidskrifter. Detta är något FSK har diskuterat att följa upp i samtal med honom.

Vi kommer under vårt kommande verksamhetsår att fortsätta våra redaktörsträffar för att lyfta kritikområdet, vårt nordiska nätverkande, nätverkan-det inom landet med andra tidskriftsaktörer bland annat runt bokmässan och att arrangera utdelandet av 2026 års kulturtidskriftspris. FSK har också planerat att producera en rapport om kulturtidskrifternas villkor, som innehåller essäer, statistik och insamlade erfarenheter från medlemstidskrifter. Vi ser fram emot ett spännande 2026.

FSK:s styrelse: *Alexander Svedberg, Anders Bräck, Andreas Engström, Ann Ighe, Hannah Ohlén, Elin Persson, Siri Reuterstrand, Jenni Sandström och Carolina Söderholm.*

Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter
(Org.nr. 897001-5882)
Verksamhetsåret 2025-01-01-2025-12-31